

в умовах неволі. В таких випадках укладання угоди про примирення або про визнання вини (з погодженням звільнення від відбування покарання) дає можливість у найкоротший термін звільнити клієнта.

Список використаних джерел

1. *Погорецький М. А.* Функціональне призначення оперативно-розшукової діяльності у кримінальному процесі : монографія. Харків : Арсіс, 2007. 576 с.

2. *Старенький О. С.* Витребування документів як засіб отримання доказів захисником у кримінальному провадженні: проблеми визначення процесуальної форми. *Вісник кримінального судочинства.* 2017. № 3. С. 58–69

Дараган Валерій Валерійович,

завідувач кафедри оперативно-розшукової діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

ДО ПИТАННЯ КОМПЕТЕНЦІ ПІДРОЗДІЛІВ КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ЩОДО ПРОТИДІЇ ВОЄННИМ ЗЛОЧИНАМ

Виклики сьогодення, пов'язані з військовою агресією російської федерації вказують на необхідність зміни стандартних підходів до функцій та обов'язків окремих правоохоронних органів України. Реалії війни показали, що правоохоронна система України не була готова до такої кількості воєнних злочинів, які принесла на територію України російська федерація.

Вказані обставини змусили правоохоронну систему налаштуватися на нові реалії і ключове місце, не зважаючи на підслідність воєнних злочинів, в розслідуванні воєнних злочинів посіли саме органи та підрозділи Національної поліції. Чи не малу роль щодо виявлення та фіксації фактів вчинення воєнних злочинів у вказаній системі відіграють підрозділи кримінальної поліції Національної поліції України.

Для якісного та чіткого виконання покладених на органи та підрозділи Національної поліції України нових функцій потребує зміни й існуюча система нормативного забезпечення їх діяльності.

На сьогодні до підрозділів кримінальної поліції відносяться наступні підрозділи: підрозділи Департаменту карного розшуку; підрозділи Департаменту міграційної поліції; підрозділи Департаменту оперативної служби; підрозділи Департаменту оперативно-технічних заходів; підрозділи Департаменту забезпечення діяльності, пов'язаної з небезпечними матеріалами; підрозділи Департаменту кримінального

аналізу; підрозділи Департаменту оперативної служби; підрозділи Департаменту оперативно-технічних заходів; підрозділи Департаменту кримінального аналізу; підрозділи Департаменту захисту інтересів суспільства і держави; підрозділи Департаменту стратегічних розслідувань; підрозділи Департаменту кіберполіції; підрозділи Департамент внутрішньої безпеки; відділи (сектори) кримінальної поліції територіальних підрозділів поліції.

Аналіз нормативно-правових актів, які регулюють діяльність зазначених підрозділів показав, що до завдань та функцій вказаних підрозділів не входить протидія воєнним злочинам. Крім того, не було знято обов'язки вказаних підрозділів виявляти та документувати кримінальні правопорушення підслідність за якими покладена за органами досудового розслідування Національної поліції, а також здійснювати оперативне супроводження кримінальних проваджень, які знаходяться у провадженні органів досудового розслідування Національної поліції. Однак обставини війни зумовлюють необхідність мобілізації усіх без виключення ресурсів нашої держави з метою протистояння збройній агресії російської федерації та де окупації території України.

Враховуючи вказане, доцільно було б доповнити відповідні нормативні акти, які регулюють питання діяльності як органів досудового розслідування так і оперативних підрозділів визначивши відповідні функції, які вони спроможні виконувати задля швидкого і повного розслідування воєнних злочинів.

Окрім нормативного забезпечення діяльності підрозділів кримінальної поліції Національної поліції України, потребує вирішення і питання отримання відповідних знань працівниками, які задіяні в процесі виявлення та розслідування воєнних злочинів.

Наприкінці вересня 2022 року відбулась нарада керівництва Національної поліції України за результатами якої підрозділами кримінальної поліції було надано пропозиції щодо напрямів, які доцільно врахувати при підготовці курсантів у закладах вищої освіти МВС України, до таких пропозицій було включено значну кількість актуальних питань, зокрема:

- отримання знань та відпрацювання навичок користування програмними засобами для поліпшення відео та фото-зображень;
- розслідування нападів на цивільні об'єкти, обстріли населених пунктів та невинуватих обстрілів;
- отримання інформації депортації та незаконного переміщення населення;

- отримання інформації щодо обставин функціонування штабів, комендатур, та командних пунктів ворожих військ, інших органів окупаційної влади;
- виявлення та розслідування вбивств цивільного населення;
- встановлення обставин масових захоронень;
- виявлення та розслідування сексуального насильства в умовах збройного конфлікту;
- виявлення та розслідування жорстокого поводження із цивільним населенням;
- встановлення обставин функціонування місць масового утримання цивільного населення, жорстокого поводження із ним;
- встановлення фактів безвісного зникнення на окупованих територіях;
- виявлення та розслідування фактів незаконного позбавлення волі;
- виявлення та розслідування фактів розграбування майна на тимчасово окупованих територіях;
- виявлення та розслідування фактів незаконного видобутку українських надр у промислових масштабах, масове знищення рослинного або тваринного світу, отруєння атмосфери або водних ресурсів, а також вчинення інших дій, що можуть спричинити екологічну катастрофу.

На нашу думку, реалізувати вказані практичними підрозділами напрямки навчання здобувачів вищої освіти неможливо без внесення змін до існуючих освітніх (професійних) програм, а у разі їх внесення стане не можливим отримання здобувачами вищої освіти відповідних знань, умінь та навичок, необхідних для реалізації закріплених Законом України «Про національну поліцію» задач, покладених на органи та підрозділи Національної поліції України щодо протидії кримінальним правопорушенням відповідно до закріпленою за ними підслідністю.

Реалізацію вказаної задачі, на нашу думку, доцільно здійснювати через запровадження відповідних курсів підвищення кваліфікації в закладах вищої освіти МВС України. Однак реалізація вказаних задач повинна здійснюватись виключно у бінарній формі шляхом залучення до проведення занять науково-педагогічного працівника та відповідного працівника практичного підрозділу Національної поліції України, який має відповідний досвід виявлення та розслідування вище зазначених фактів протиправної діяльності.

Підводячи підсумок слід зазначити, що умови сьогодення вказують на необхідність перегляду нормативно-правового

забезпечення діяльності органів та підрозділів Національної поліції, залучених до виявлення та розслідування воєнних злочинів. Крім того, на сьогодні існує необхідність запровадження відповідних курсів підвищення кваліфікації працівників таких органів та підрозділів.

Ємець Олег Миколайович,
професор кафедри оперативно-
розшукової діяльності Національної
академії внутрішніх справ, доктор
юридичних наук, професор
Нирка Ігор Богданович,
головний, оперуповноважений
Департаменту захисту інтересів
суспільства і держави Національної
поліції України

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ОПЕРАТИВНО- РОЗШУКОВИХ ЗАСОБІВ У РОЗКРИТТІ ЗЛОЧИНІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Одним з найбільш ефективніших способів виявлення та документування злочинів є проведення комплексу оперативно-розшукових заходів та негласних слідчих (розшукових) дій. Не винятком стало і розкриття кримінальних правопорушень в умовах воєнного стану, однак в роботі працівників оперативних підрозділів Національної поліції, інших правоохоронних і розвідувальних органів України природньо виникають проблеми, від вирішення яких залежить ефективність їх роботи, у тому числі пов'язані з використанням оперативними підрозділами широкого спектру засобів. Цим обґрунтовується поставлена мета щодо виявлення недоліків у чинній практиці застосуванні засобів оперативними підрозділами Національної поліції, інших правоохоронних і розвідувальних органів України для подальшого вироблення пропозицій щодо їх усунення.

Кардинальні зміни в житті всіх українців та в роботі органів державної влади відбулись починаючи з 24 лютого 2022 року та пов'язані вони з повномасштабною військовою агресією щодо України. Для повного, всебічного та неупередженого документування кримінальних правопорушень, вчинених, насамперед, військовослужбовцями збройних сил країни-агресора, встановлення конкретних осіб, що їх вчинили та їх командирів, під час проведення активної фази бойових дій за допомогою спеціального приладу-комплексу проводиться моніторинг відповідних частот, на яких працюють мобільні пристрої та фіксуються номери телефонів, які знаходяться в радіусі дії вказаного пристрою. Зазначена інформація є